

PAULA LAFFERTY



KRALJICA BIVŠA I KRALJICA BUDUĆA

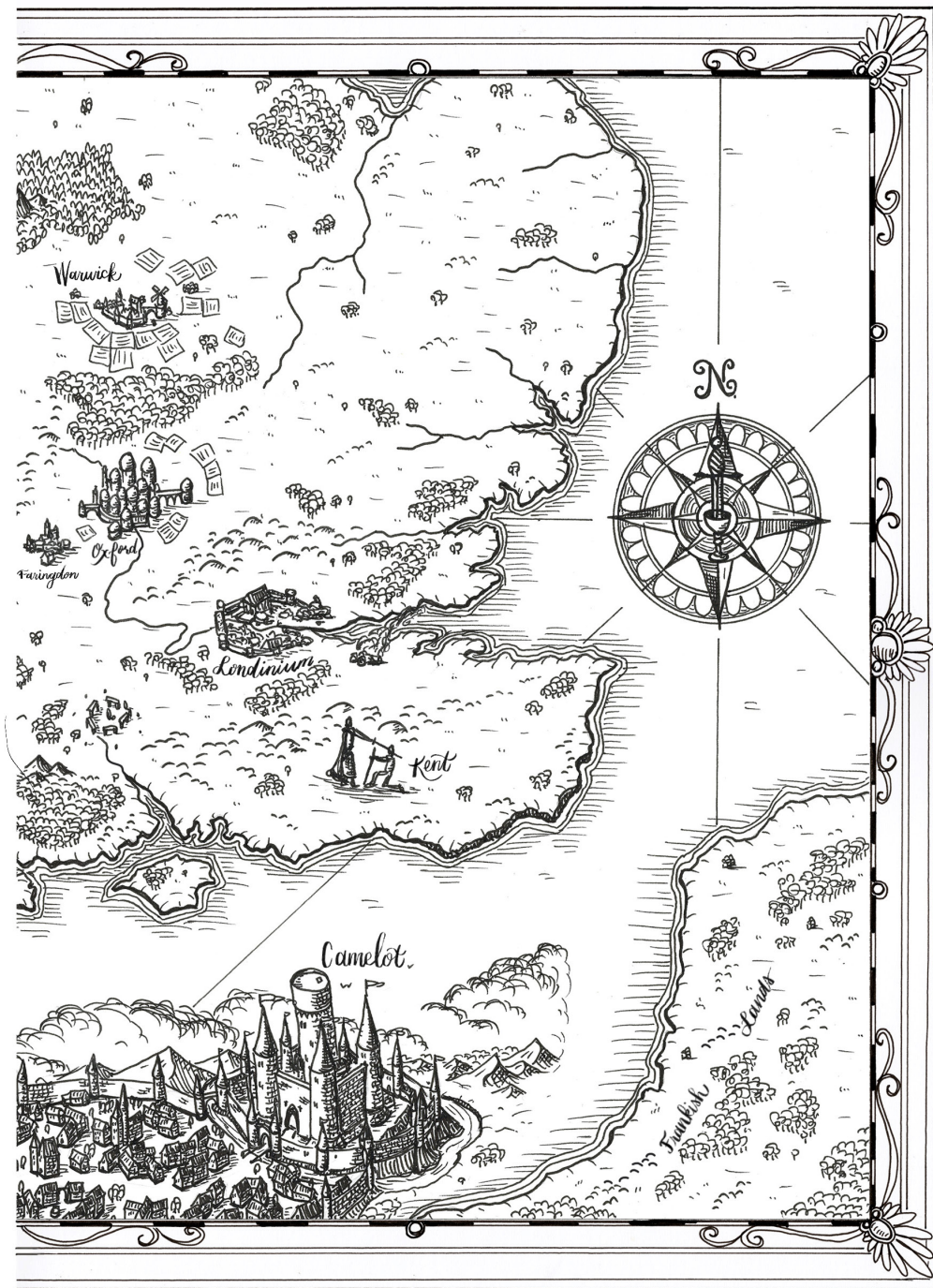
Paula Lafferty

Kraljica bivša i kraljica buduća

S engleskoga prevela
Valentina Markasović

PULS





Chiam 201

Mojim roditeljima, koji nikada nisu zavirili u moje bezbrojne bilježnice pune isječaka priča, a ostavljala sam ih razbacane po čitavoj kući. Uvijek su mi kupovali nove bilježnice iako tijekom čitavog djetinjstva nijednu priču započetu u njima nikad nisam dovršila. Dok sam ja vjerovala da je ovaj trenutak nemoguć, oni su vjerovali da je neizbježan.

I Erin, koja je pročitala svaku bilježnicu na koju je naišla i besramno me ispitivala što će se sljedeće dogoditi. Ti si čitateljica za koju pišem.

Prvo poglavlje

Koliko je znala, Vera je imala dvadeset dvije godine. A u trenutku kad ovog ranog listopadskog jutra zaveže vezice na tenisicama za trčanje, imat će još deset sati i četrnaest minuta života kakvog poznaje u gradiću zvanom Glastonbury, na jugozapadu Engleske.

Najviše zgrade Glastonburyja dosezale su tri kata. Unatoč tome, kad bi se vremenski uvjeti posložili, vjetar je glavnom ulicom fijukao kao tunelom. Gotovo se moglo namirisati da je nešto tamo bilo ne tek drevno, već i sveto. Brojni su turisti vozili u blizini Glastonburyja s nakanom da ga tek prođu, no tada bi ih nešto privuklo. Potrebno je samo prići dovoljno blizu gradu da se vidi Tor, tajanstveni brežuljak koji se izdiže nad krajolikom sa svojim samotnim kamenim tornjem (zapravo je to samo ruševina) ugniježđenim na vrhu.

Prolaznik namjerava proći, vidi Tor, ovaj ga privuče, zatim ode kući i svojim bližnjima kaže: »Moraš ga i ti doći vidjeti.« I tako su prije nekih deset tisuća godina počela hodočašća do ovog mjesta. Duhu koji je makar malo ugođen za to Glastonbury naprosto bruji svetom energijom, tajnom koja nikada neće biti riješena i koju uvijek zadržava kao dah iščekivanja.

Rijetka nesretna duša koja bi u skeptičnoj nevjerici priupitala: »Brežuljak? Hoćeš da dođem vidjeti... brdo?« jednostavno ga dosad nije vidjela ili joj je, blažena bila, narav suprotna od znatiželjne. Čak i dosadna, moglo bi se reći.

Tor privuče dušu, vjetar uskovitla neko nedirnuto i mahnito živo mjesto, i šapat hodočasnika koji su hodali ovim tlom sa svakim korakom odjekuje kroz stopala. Otpiješ vode sa zdenca i posao je gotov. Transformacija i još nešto zreli su za berbu.

Odaberi legendu: poganski bogovi i božice, kralj Arthur, čak i sami Isus. Svim je njihovim pričama dom i ovdje, među običnim, svakodnevnim ljudima. Neki koji žive u Glastonburyju prodaju potrepštine za kućne vještice, artefakte i geme za koje se kaže da posjeduju duboku magiju. Drugi izrađuju rukotvorine ili kuhaju spektakularnu kavu. Neki prodaju tepihe ili popravljaju automobile. Bilo da se bave onime što bi se moglo nazvati banalnim dobrima ili ne, tome nema pomoći. Gdje god da živiš, koji god zrak da dišeš, kakvi god osobenjaci da prolaze tuda, sve to postane uobičajeno.

A neobičan život u Glastonburyju, pored Tora i legendi i mističnog zraka, biva gotovo zaboravljen pored samog čina življenja.

Avaj, cijena koju plaćamo za blizinu čudesnome: postane jeftino.

Točno bi iz tog razloga, što je češće mogla, Vera navila alarm za prije svitanja te trčala vrletnim puteljkom koji vodi do vrha Tora. Žudjela je za čudesnim i bila je voljna za to platiti koracima i znojem. Nije bila osobito brza, a ponekad bi strmijim dionicama više klipsala, no voljela je predvidljivu utrku sa sunčevim jutarnjim pojavljivanjem. Vera se budila taman dovoljno rano da se odjene i hitro se iz krila namije-njenog osoblju spusti u prizemlje hotela George i hodočasnici prije nego što se dade u trk kroz prednja vrata.

Nosila je samo svjetiljku da joj pokazuje put — nema mobitela, nema glazbe, nema ometanja. Tu je samo zvuk njezinih stopala na pločniku prije nego što skrene s ceste na uski šljunčani put koji amo-tamo zavija po hrptu Tora.

Vera se nekada cerila u tami kad bi joj vjetar puhao u leđa, osjećajući se kao da je naprijed nosi neka viša sila. U to više nije vjerovala. Bio je to samo vjetar koji joj cvili u ušima dok šiba oko nje i više nije bio dobar predznak. Zapravo, sam njegov zvuk najavljivao je prisjećanje na sve što je izgubila.

Istrzano je udahnula, nemoćna da priguši sjećanje koje je naviralo. Taj zvuk. Bilo je to kao onaj dan prije dvije godine kada je jurila u sveučilišnu knjižnicu. Samo što je tada zvižduk vjetra bio popraćen bljeskanjem munja.

Oluja je bila moćna. Teško da je ikad prije ili poslije čula takvu grmljavinu. Nije bilo mnogo ljudi, pa je Vera meandrirala hodnicima i oko polica, tiho si pjevušeći dok je čekala da kiša prestane.

Mladića koji je sjedio na podu leđima oslonjen na zid nije ni vidjela (vjerojatno jer je bila toliko naviknuta na to da je nitko nikada ne primijeti — više o tome kasnije) dok je nije, dok je prolazila, zazvao: »Primaš li narudžbe pjesama?«

Nezgrapno se zaustavila i okrenula prema njemu. Bilo je to prvi put da ga je Vera vidjela, iako će ga tako intimno upoznati: Vincent. Nasmiješio se a da nije podigao pogled s bloka za risanje na svojim koljenima. Tijekom sljedeće dvije godine Vera ga je veselo nazivala Vincent-ne-Van-Gogh, umjetnik s oba uha. Čak mu je i kosa, pod najvedrijim suncem, imala crven odsjaj.

Dok je tjerala stopala uz najstrmiji dio Tora, Vera je u mislima odvrtjela cijeli taj dan, kao da je sjećanje bilo ubrzano ili kao da vrijeme uopće nije postojalo. Kako je zastala da porazgovara s Vincentom, a potom sate provela proučavajući njegove crteže. Tek su kasno navečer shvatili da je oluja odavno zamrla. Kad su izašli, otišli su na pivo (koje se pretvorilo

u tri) prije nego što ju je dopratio kući. Kad joj je poželio laku noć, Vincent ju je poljubio u obraz.

Nakon toga nije proteklo mnogo dana a da se nisu vidjeli. Brzo je zavoljela Vincenta, a on joj je ljubav čvrsto uzvrtao.

Sad je već četiri mjeseca mrtav.

Okus izgubljene ljubavi bio je okrutan, a konačnost Vincentove smrti shrvala ju je.

Ovih je dana trčala manje radi potrage za čudesnim, a više zbog bijega od osjećaja: očajnički pokušaj da utekne boli i vlastitoj krivici oko toga kako je to mogla spriječiti.

Na najsporije dane za trčanje trebalo joj je petnaest minuta. Toranj svetog Mihaela, oznaka njezine destinacije i jedina građevina na Toru, na ranojutarnjem svjetlu nadvijao se kao nejasna mračna masa. Toranj nije bio ništa doli četiri kamena zida bez krova. Da nastavi trčati kad stigne do vrha Tora, prošla bi ravno kroz otvoreni luk dovratka na jednoj strani tornja te kroz nasuprotni, koji je vodio do terase veličine prosječnog stražnjeg dvorišta, s geografskim kompasom točno na sredini. Izgledao je kao okrugla kamena klupa, no nakon pobližeg zagledanja, vidjelo se da su u središnji srebrni disk urezane fine strelice koje pokazuju u svim smjerovima. Označavale su smjernice prema onome što bi promatrač ugledao da vidi toliko daleko: 40 kilometara sjeverno do Bristola (gdje je Vera išla na fakultet), 18 kilometara jugoistočno do Camelota (da, onog iz legende), 11 kilometara jugozapadno do Somertona... i tako dalje.

Većinu dana bilo je drugih građana koji su željeli u praskozorje na Toru stresti okove svakodnevice. Danas nije bilo nikog drugog.

Vera je prošla pored tornja odsutno vukući prste po kamenu, kao i svaki put, privučena nekom iskonskom potrebom da se poveže s drevnim stvarima oko sebe. Pogledala je na zapad, prema ruševini glastonburijske opatije, prisjećajući

se prilike kad ju je na izletu u osnovnoj školi učiteljica opomenula jer dodiruje svaku ruševinu koju stigne. Nije bilo dovoljno svjetla da razazna grad udaljen neka dva kilometra niz cestu. Odavde ionako nije mogla vidjeti ostatke opatiје. Impresivni kameni stupovi nekoć veličanstvene katedrale bili su zadjenuti točno pored glavne ulice, natiskani toliko da je to bila još jedna točka divljenja za turiste. U jednom bi trenutku putnik bio prikovan za upute na mobitelu, a u sljedećem bi skrenuo oko zavoja, podigao pogled te bi mu zastao dah zbog razmjera te ruševine.

Kad su Verini prsti pronašli ugao tornja, još su na jedan dah zastali tamo. S nekoliko minuta do sunčeva svakodnevnog čuda skinula je tenisice i čarape, sklonila ih uz podnožje tornja te zašla na travu i promigoljila golim nožnim prstima na hladnoj, rosnoj zemlji.

Njezino omiljeno sjedalo u publici bilo je nadohvat: na tlu, gotovo točno na sredini između Tornja svetog Mihaela na jednom kraju Tora i velikog kamenog kompasa na drugom. Tu se nalazio savršeno gladak komad trave na kojem se moglo sjediti i gledati dan kako počinje. Prema kompasu bila je okrenuta k legendarnom Camelotu, koji je na popis bio uključen radi turista, da; ali lokalni su ljudi u legende vjerovali žešće no itko drugi.

I eto je.

Postojale su više planine i impresivniji krajobrazi, ali Veri bi bilo teško povjerovati da igdje na svijetu postoji još jedan izlazak sunca poput ovoga.

Ostala je do samog kraja, dok se sunce nije odvojilo od horizonta, i to joj je podiglo dušu. Barem na trenutak. Potom je pokupila svoje tenisice, posljednji put dodirnula toranj te otrčala istim putem natrag.

Da se okrenula kad je u podnožju brežuljka prolazila kraj starog hrama Bijelog vrela, mogla bi vidjeti kako u do-vratku stoji plaštem zaogrnut čovjek. Stigao je u hram u trenu

Paula Lafferty

kad se sunce pomolilo na horizontu i do trenutka kad padne
noć, otići će, a Vera zajedno s njim.